

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA JAVNO PREMOŽENJE
IN FINANČNI SISTEM

Sektor za spremljanje državnih pomoči

Beethovnova 11, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 6550

F: 01 369 6569

E: gp.mf@gov.si

www.mf.gov.si

MINISTRSTVO IN OKOLJE PROSTOR

Direktorat za okolje

Dunajska c. 48

1000 LJUBLJANA

gp.mop@gov.si

Številka: 440-18/2013/9⁹

Datum: 1.4.2016

ZADEVA: Mnenje o skladnosti sheme državne pomoči »Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida« (št. sheme: BE01-2482789-2015)

Ministrstvo za okolje in prostor je v skladu s 5. členom Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) Ministrstvu za finance dne 28.4.2015 priglasilo shemo državne pomoči »Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida«. Ministrstvo za finance je dne 7.5.2015, 3.8.2015, 19.11.2015, 6.1.2016, 7.1.2016, 11.1.2016, 15.1.2016, 10.2.2016, 24.2.2016 in 14.3.2016 zahtevalo dodatne informacije. Ministrstvo za okolje in prostor je dne 3.6.2015, 6.11.2015, 9.11.2015, 19.11.2015, 2.12.2015, 7.12.2015, 16.12.2015, 4.1.2016, 11.1.2016, 12.1.2016, 5.2.2016, 16.2.2016, 11.3.2016, 14.3.2016 in 31.3.2016 posredovalo zahtevane informacije.

Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči je proučilo priglašeno shemo in na podlagi 1. odstavka 7. člena Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) izdaja naslednje mnenje o skladnosti:

MNENJE O SKLADNOSTI

I.

Shema pomoči Ministrstva za okolje in prostor »Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida«, ki temelji na Uredbi o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Ur.l. RS, št. 22/2016), v skupnem znesku 50.000.000,00 EUR, za obdobje do 31.12.2020, predstavlja državno pomoč, ki je **združljiva z Uredbo Komisije (ES) št. 651/2014** z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187/2014 z dne 26. 6. 2014) (v nadaljevanju: Uredba o splošnih skupinskih izjemah).

II.

Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, določene v drugem odstavku 2. člena Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Ur.l. RS, št. 22/2016) (gorivo, ki se uporablja za proizvodnjo električne energije; gorivo, ki se uporablja za druge namene kot za pogonsko gorivo ali kot gorivo za ogrevanje; gorivo, ki je dobavljeno kot gorivo za pogon v zračnem prometu, razen za polete v zasebne namene; gorivo, ki

se uporablja za kemijsko redukcijo in elektrolitične in metalurške procese ter gorivo, ki se uporablja v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov), ne predstavljajo državne pomoči.

III.

Vsako spremembo pomoči je Ministrstvo za okolje in prostor dolžno predložiti Ministrstvu za finance. Do izdaje mnenja o skladnosti spremembe pomoči je izvajanje spremembe zadržano in prepovedano.

IV.

Ministrstvo za okolje in prostor je dolžno poročati Ministrstvu za finance o dodeljenih državnih pomočeh ter o uspešnosti in učinkovitosti le teh v skladu z Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis« (Uradni list RS, št. 61/04, 22/07, 50/14). Ne glede na navedeno, pa je Ministrstvo za okolje in prostor dolžno poročati tudi podatke, ki so določeni v Uredbi o splošnih skupinskih izjemah.

V.

Ministrstvo za okolje in prostor je dolžno hraniti podatke o dodeljenih državnih pomočeh 10 let od datuma zadnje dodelitve pomoči.

OBRAZLOŽITEV:

1. Postopek priglasitve

Ministrstvo za okolje in prostor je, v skladu s 5. členom Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04), Ministrstvu za finance dne 28.4.2015 priglasilo shemo državne pomoči »Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida«. Ministrstvo za finance je dne 7.5.2015, 3.8.2015, 19.11.2015, 6.1.2016, 7.1.2016, 11.1.2016, 15.1.2016, 10.2.2016, 24.2.2016 in 14.3.2016 zahtevalo dodatne informacije. Ministrstvo za okolje in prostor je dne 3.6.2015, 6.11.2015, 9.11.2015, 19.11.2015, 2.12.2015, 7.12.2015, 16.12.2015, 4.1.2016, 11.1.2016, 12.1.2016, 5.2.2016, 16.2.2016, 11.3.2016, 14.3.2016 in 31.3.2016 posredovalo zahtevane informacije.

2. Pravna podlaga sheme

Pravna podlaga sheme je Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Ur.l. RS, št. 22/2016) (v nadaljevanju Uredba).

3. Opis sheme pomoči:

Vsebina priglašene sheme državne pomoči zajema oprostitvev plačila oz. vračilo okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida za določena podjetja oz. naprave.

Uredba določa obveznost plačevanje okoljske dajatve zaradi onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida pri zgorevanju goriva, zavezanca za okoljsko dajatev ter tudi pogoje za vračilo plačane okoljske dajatve, njeno oprostitvev ali zmanjšanje plačila (v nadaljevanju: oprostitvev plačila okoljske dajatve).

Gorivo je organska spojina z vsebnostjo ogljika, vodika, kisika in drugih snovi v trdnem, tekočem ali plinastem stanju, ki se uporablja za ogrevanje ali pogon motorjev ali turbin, ogrevanje pa je proces pri katerem gorivo zgoreva in se sprošča toplotna energija ne glede na namen porabe sproščene toplotne energije.

Osnova za obračunavanje okoljske dajatve je enota obremenitve in je enaka emisiji 1 tone CO₂. Znesek na enoto obremenitve določi Vlada Republike Slovenije s sklepom, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Okoljska dajatev je prihodek proračuna Republike Slovenije.

Vrste goriva, za katera se plačuje okoljska dajatev, so (priloga 1 Uredbe):

- Tekoča goriva: lahka olja (motorni bencin), srednja olja (kerozin), težka olja (plinsko olje), težka olja (kurilno olje), utekočinjeni naftni plin, druga težka olja
- Plinasta goriva: naravni (zemeljski) plin, drugi plini
- Trdna goriva: antracit, smolni koks, naftni koks, črni premog, rjavi premog (lignit).

Zavezanec za plačilo okoljske dajatve je pravna ali fizična oseba, ki rabi gorivo. Obveznost obračuna in plačila okoljske dajatve nastane, ko je gorivo prvič dano v promet na območju RS, ob pridobitvi goriva iz druge države članice EU ali ob uvozu goriva iz tretjih držav.

Zavezanec za plačilo okoljske dajatve zaradi zgorevanja zemeljskega plina je dobavitelj zemeljskega plina s sedežem v RS, ki dobavi zemeljski plin iz prenosnega oziroma distribucijskega omrežja končnim odjemalcem v RS, ali končni odjemalec, ki v okviru opravljanja dejavnosti, zemeljski plin iz omrežja za svojo končno rabo pridobi v državah članicah EU oziroma ga uvozi iz tretjih držav ali mu ga dobavi dobavitelj, ki nima sedeža v RS ali proizvajalec, ki proizvedeni zemeljski plin porabi za lastne potrebe ali ga dobavi drugi osebi za njeno končno rabo. Obveznost za obračun okoljske dajatve zaradi zgorevanja goriva za zemeljski plin nastane takrat, ko je zemeljski plin iz prenosnega oziroma distribucijskega omrežja dobavljen končnemu odjemalcu na odjemno mesto, ali ko končni odjemalec vnese oziroma uvozi zemeljski plin v RS, oziroma mu ga na odjemno mesto dobavi dobavitelj, ki nima sedeža v RS ali ko proizvajalec proizveden zemeljski plin porabi za pokrivanje lastnih potreb ali ga dobavi drugi osebi za njeno končno rabo.

Zavezanec mora voditi podatke o vrsti in količini porabljenega goriva ter evidence hraniti deset let od dneva zadnjega nakupa goriva.

Ukrep 1: Izvzetje iz obdavčitve (drugi odstavek 2. člena Uredbe):

Okoljska dajatev se ne plačuje za:

- gorivo, ki se uporablja za proizvodnjo električne energije,
- gorivo, ki je dobavljeno kot gorivo za pogon v zračnem prometu, razen za polete v zasebne namene,
- gorivo, ki se uporablja za druge namene kot za pogonsko gorivo ali kot gorivo za ogrevanje,
- gorivo, ki se uporablja za kemijsko redukcijo in elektrolitične in metalurške procese in
- gorivo, ki se uporablja v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov.

Ukrep 2: Oprostitev plačila (oz. vračilo) okoljske dajatve

- Plačilo okoljske dajatve se oprosti za gorivo, ki se rabi v napravi in mali napravi, za katero ima upravljavec pravnomočno odločbo o oprostitvi plačila okoljske dajatve (drugi odstavek 9. člena Uredbe)
- Pravico do vračila plačane okoljske dajatve ima pravna oseba, ki ima pravnomočno odločbo o oprostitvi plačila okoljske dajatve za gorivo, ki ga je v obdobju, ko je imela pravnomočno odločbo o oprostitvi plačila okoljske dajatve, nabavila s plačano okoljsko dajatvijo (tretja alineja 15. člena Uredbe).

Upravitelji naprav, ki so pridobili dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov (in so na ta način vključeni v trgovanje z emisijskimi kuponi) morajo na podlagi omenjenega dovoljenja (v skladu z

Direktivo 2003/87/ES), enkrat letno predati pristojnemu organu toliko emisijskih kuponov kot je naprava v preteklem letu emitirala emisij toplogrednih plinov. Na ta način že nosijo stroške obremenjevanja okolja, zato so v skladu z Uredbo oproščeni plačila okoljske dajatve.

Upravljalci malih naprav so na podlagi 27. člena Direktive 2009/29/ES (oziroma 126c. člena Zakona o varstvu okolja) izključeni iz sheme trgovanja, če izvajajo enakovredne ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, določene v skladu z Zakonom o varstvu okolja. Omenjene »ekvivalentne ukrepe« je kot skladne s 27. členom Direktive 2009/29/ES potrdila Evropska komisija, GD Ukrepi za podnebje. Male naprave niso v shemi trgovanja z emisijskimi kuponi, vendar so zanje sprejeti ustrezni ekvivalentni ukrepi, ki imajo za posledico doseganje okoljskih ciljev, ki ustrezajo tistim, ki bi bili doseženi ob upoštevanju standardnih najnižjih stopenj v obdavčitve, določene v Direktivi Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L št. 283 z dne 31. 10. 2003, str. 51). Upravljalci malih naprav so namreč upravičeni do oprostitve plačila okoljske dajatve za goriva do višine dodeljene količine, to je količine kolikor bi bili upravičeni do dodelitve brezplačnih emisijskih kuponov skladno s Sklepom Komisije z dne 27. aprila 2011 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu z 10. a členom Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 130/1, 17.5.2011). V kolikor z emisijami toplogrednih plinov, ki jih povzročajo njihova mala naprava prekoračijo to količino, morajo okoljsko dajatev plačati, kar pomeni, da so na tak način stimulirani zmanjšati emisije toplogrednih plinov. 27. člen Direktive 2009/29/ES o shemi trgovanja z emisijskimi kuponi določa, da lahko države članice EU, po posvetovanju z upravljalci naprav, naprave izključijo iz sistema trgovanja z emisijskimi kuponi. Hkrati omenjeni člen direktive določa, da lahko države članice naprave izključijo iz sheme trgovanja z emisijskimi kuponi, če za njih v nacionalni zakonodaji določijo enakovredne ukrepe, ki jih morajo te naprave izvesti, s katerimi bo dosežen enakovreden prispevek k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Ekvivalenten ukrep torej vključuje obveznost, da so omenjene naprave oproščene plačila okoljske dajatve le do višine dodeljene količine tj. do višine kot bi dobili brezplačne emisijske kupone, v kolikor pa te količine prekoračijo, pa morajo plačati okoljsko dajatev. Navedeno predstavlja tudi ekvivalenten ukrep kot ga zahteva 17. člen Direktive 2003/96/ES o obdavčitvi energentov.

Višina pomoči

Oprostitev plačila okoljske se nanaša na tisto količino goriva, ki je izkazana v poročilu o emisijah toplogrednih plinov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja. Plačilo okoljske dajatve se oprosti pod pogojem, da upravljavec naprave ali male naprave plača za predmetno rabo goriva najnižjo raven obdavčitve v Skupnosti, določeno v Prilogi 1 Uredbe. Pogoj o plačilu najnižje ravni obdavčitve v Skupnosti velja tudi v primeru vračila že plačane okoljske dajatve. Če se gorivo uporablja v soproizvodnji toplote in električne energije, velja pogoj plačila najnižje ravni obdavčitve v Skupnosti le za količino goriva, ki se uporabi za proizvodnjo toplote.

Šteje se, da je pogoj o plačilu najnižje ravni obdavčitve v Skupnosti izpolnjen, če je zavezanec za gorivo, porabljeno v napravi in mali napravi, plačal delež okoljske dajatve ali delež trošarine v višini najnižje ravni obdavčitve v Skupnosti.

Najnižja raven obdavčitve v Skupnosti je opredeljena kot delež okoljske dajatve, ki je enak najnižji ravni obdavčitve Skupnosti določen v Prilogi 1 Uredbe v skladu z Prilogo 1 Direktive Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L št. 283 z dne 31. 10. 2003, str. 51), zadnjič spremenjene z Direktivo Sveta 2004/75/ES z dne 29. aprila 2004 o spremembi Direktive Sveta 2003/96/ES glede možnosti Cipra za uporabo začasnih izjem ali znižanih stopenj obdavčitve energentov in električne energije (UL L št. 157 z dne 30. 4. 2004, str. 100).

Pogoji dodeljevanja (21. člen Uredbe):

Oprostitev plačila okoljske dajatve (drugi odstavek 9. člena Uredbe) oz. vračilo okoljske dajatve (tretja alineja 15. člena Uredbe) se dodeljuje v skladu s 44. členom Uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

Do oprostitve plačila ali vračila že plačane okoljske dajatve je upravičen upravljavec, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ni podjetje iz sektorja ribištva in ribogojstva,
- ni podjetje v težavah v skladu z 18. točko 2. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah,
- ni podjetje, ki bi oprostitev namenilo za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov, kakor jo zajema Sklep Sveta št. 2010/787/EU z dne 10. decembra 2010 o državnih pomočeh za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov (UL L 336/24 z dne 21.12.2010),
- ni naslovnik neporavnane naloge za izterjavo zaradi predhodne odločbe Evropske Komisije, ki je pomoč razglasila za nezakonito in nezdružljivo s skupnim trgov,
- nima neporavnane vračila za preveč izplačane pomoči po pravilu de minimis ali državne pomoči na podlagi predhodnega poziva Ministrstva za finance,
- da na dan vložitve vloge nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, če vrednost teh zapadlih neplačanih obveznosti ne presega 50 evrov,
- je predložil vse obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih 2 let do dneva vložitve vloge,
- v zvezi s stroški za porabo goriva, ki je predmet oprostitve plačila okoljske dajatve ni prejel nobenih drugih javnih sredstev iz občinskih, državnih, mednarodnih ali drugih javnih virov in
- ima pravnomočno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov.

Iz priglašene pravne podlage je tudi razvidno, da :

- pomoč ne bo namenjena za aktivnosti povezane z izvozom,
- pomoč ne bo dajala prednosti uporabi domačega blaga pred uporabo uvoženega,
- pomoč ne bo namenjena za sektor predelave in trženja kmetijskih proizvodov, v naslednjih primerih: (i) kadar je znesek pomoči določen na podlagi cene oziroma količine takih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih je na trg dalo zadevno podjetje; ali (ii) kadar je pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce.

Upravljavec zaprosi za oprostitev plačila okoljske dajatve z vlogo. Ministrstvo za okolje in prostor na podlagi vloge, ob izpolnjevanju vseh navedenih pogojev, izda odločbo o oprostitvi plačila okoljske dajatve za obdobje do 31.12.2020. V odločbi Ministrstvo za okolje in prostor upravljavcu določi obveznost plačila vsaj najnižje ravni obdavčitve v Skupnosti ter ga seznani, da je prejemnik državne pomoči v višini oprostitve plačila okoljske dajatve za zgorevanje goriva na podlagi sheme državne pomoči v skladu s 44. členom Uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Upravljavec mora upravičenost do oprostitve plačila (izpolnjevanje vseh pogojev za oprostitev plačila okoljske dajatve) preveriti vsako leto in do konca meseca februarja tekočega leta o tem pisno obvestiti Ministrstvo za okolje in prostor, kar dokazuje s potrdilom o oddani pošiljki. Upravljavec mora spremljati višino državne pomoči na način, da vodi evidenco o oprostitvi

plačila okoljske dajatve, v spletni aplikaciji Ministrstva za okolje in prostor, s katero izračuna višino državne pomoči v evrih. Višino državne pomoči sporoči Ministrstvu za okolje in prostor vsako leto najkasneje do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.

Ministrstvo za okolje in prostor bo na svojih spletnih straneh objavilo seznam oseb, ki imajo pravnomočno odločbo o oprostitvi plačila okoljske dajatve in oseb, ki jim je bila izdana pravnomočna odločba o prenehanju upravičenosti do oprostitve plačila okoljske dajatve.

Upravljavalec ni več upravičen do oprostitve plačila okoljske dajatve, če (med drugim): ne vodi predpisanih evidenc, navaja nepopolne, netočne ali napačne podatke ali ne izpolnjuje več predpisanih pogojev za oprostitve okoljske dajatve.

Trajanje sheme

Ministrstvo za okolje in prostor je priglasilo shemo »Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida« do 31.12.2020.

Proračun sheme

Skupni predvideni znesek pomoči v obdobju do 31.12.2020 na osnovi priglašene sheme znaša 50.000.000,00 EUR, oz. 10.000.000,00 EUR letno.

4. PRESOJA

4.1. Obstoje državne pomoči

V skladu s členom 107.(1) Pogodbe o delovanju EU (PDEU) je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami. Za določitev ali priglašeni ukrepi pomenijo državno pomoč v smislu 107.(1) člena PDEU, morajo biti kumulativno izpolnjeni vsi naslednji pogoji: (1) ukrep mora biti financiran iz državnih sredstev in pripisljiv državi, (2) biti mora selektiven, (3) podjetju mora prinesiti gospodarsko prednost, (4) vplivati mora na konkurenco in na trgovino znotraj Skupnosti.

Ker priglašena pomoč zadeva obdavčitve energentov, ki jih morajo uvesti države članice EU, v skladu z Direktivo Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L št. 283 z dne 31. 10. 2003, str. 51) (v nadaljevanju: Direktiva o obdavčitvi energije), je pri presoji obstoja državne pomoči v obliki oprostitve plačila okoljske dajatve potrebno upoštevati tudi določila Direktive o obdavčitvi energije.

Ukrep 1: Izvzetje iz obdavčitve (drugi odstavek 2. člena Uredbe):

- gorivo, ki se uporablja za proizvodnjo električne energije.

V skladu 14.(1)(a) členom Direktive o obdavčitvi energije se v primeru električne energije uporabi obdavčitev proizvodnje, v primeru surovin za proizvodnjo elektrike pa oprostitve plačila davka. Država tako nima manevrskega prostora za odločanje o oprostitvi energentov za proizvodnjo električne energije, saj oprostitve izhaja iz Direktive o obdavčitvi energije in ne pušča prostora za diskrecijsko uporabo. Iz navedenega razloga izvzetje iz obdavčitve energentov za proizvodnjo električne energije ni pripisljivo državi in zato ne predstavlja državne pomoči.

- gorivo, ki je dobavljeno kot gorivo za pogon v zračnem prometu, razen za polete v zasebne namene

Člen 14.(1)(b) Direktive o obdavčitvi energije določa, da se energenti, ki so dobavljeni kot gorivo za uporabo v zračnem prometu, razen poletov v zasebne namene, izvzamejo iz sistema obdavčitve. Država tako nima manevrskega prostora za odločanje o oprostitvi navedenih energentov, saj oprostitev izhaja iz Direktive o obdavčitvi energije in ne pušča prostora za diskrecijsko uporabo. Iz navedenega razloga navedeno izvzetje iz obdavčitve ni pripisljivo državi in zato ne predstavlja državne pomoči.

- gorivo, ki se uporablja za druge namene kot za pogonsko gorivo ali kot gorivo za ogrevanje
- uporaba goriva za kemijsko redukcijo in elektrolitične in metalurške procese
- gorivo, ki se uporablja v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov

Člen 2(4)(b) Direktive o obdavčitvi energije določa, da direktiva ne velja za naslednjo uporabo energentov:

- o energente, ki se uporabljajo za druge namene kot za pogonsko gorivo ali kot gorivo za ogrevanje,
- o dvojno uporabo energentov (energent ima dvojno uporabo, kadar se uporablja tako kot gorivo za ogrevanje kakor tudi za druge namene kot za pogonsko gorivo in gorivo za ogrevanje. Uporaba energentov za kemijsko redukcijo in elektrolitične in metalurške procese šteje za dvojno uporabo) in
- o v mineraloških postopkih (t.j. proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov).

Evropska komisija je v odločbi SA.37320¹ pojasnila, da je izključitev navedene rabe energentov iz obdavčitve v naravi in logiki nacionalnega sistema obdavčitve in ne predstavlja državne pomoči, v kolikor je nacionalni sistem obdavčitve vzpostavljen z namenom, da se obdavči energente le, kadar se uporabljajo kot gorivo za ogrevanje ali kot pogonsko gorivo.

Ker je slovenski sistem obdavčitve vzpostavljen z namenom, da se obdavči gorivo, ki se uporablja za ogrevanje ali pogon motorjev ali turbin, je izvzetje iz obdavčitve za goriva, ki se uporabljajo za (i) druge namene kot za pogonsko ali ogrevanje, (ii) uporaba energentov za kemijsko redukcijo, elektrolitične in metalurške procese ter (iii) uporaba energentov v mineraloških postopkih, v naravi in logiki nacionalnega sistema obdavčitve in ne predstavlja državne pomoči.

Ukrep 2: Oprostitev plačila okoljske dajatve (drugi odstavek 9. člena in tretja alineja 15. člena Uredbe):

(oprostitev plačila okoljske dajatve za gorivo, ki se rabi v napravi in mali napravi, za katero ima upravljavec pravnomočno odločbo o oprostitvi plačila okoljske dajatve)

Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida vsebuje, v skladu z 2. členom Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04), elemente državne pomoči, saj pomeni zmanjšan prihodek državnega proračuna, selektivno je namenjena podjetjem, ki se ukvarjajo s tržno aktivnostjo, s čemer jim zagotavlja prednost pred konkurenti, zato vpliva na konkurenco in trgovino med državami članicami. V nadaljevanju je opravljena presoja združljivosti priglašene pomoči z Uredbo o splošnih skupinskih izjemah.

¹ Državna pomoč SA.37320 (2014/NN) - Poljska - Oprostitev plačila trošarine za določeno uporabo plinskih izdelkov (15.10.2014).

4.2. Presoja združljivosti državne pomoči

(Ukrep 2: Oprostitev plačila okoljske dajatve)

4.2.1. Združljivost z Uredbo o splošnih skupinskih izjemah

Presoja združljivosti predlagane pomoči je bila opravljena v skladu z Uredbo o splošnih skupinskih izjemah, predvsem s členom 44. (Pomoč v obliki znižanja okoljskih davkov v skladu z Direktivo 2003/96/ES).

V skladu s 1. členom Uredbe o splošnih skupinskih izjemah pomoč za varstvo okolja ni dovoljena za: podjetja iz sektorja ribištva in ribogojstva, za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov, kakor jo zajema Sklep 2010/787/EU, podjetja v težavah (v skladu z 18. točko 2. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah), podjetja, ki so naslovnik neporavnane obaveze za izterjavo zaradi predhodne odločbe Evropske komisije, ki je pomoč razglasila za nezakonito in nezdružljivo s skupnim trgom. Navedena določila so vključena v 21. člen priglašene Uredbe. Iz priglasene pravne podlage je tudi razvidno, da pomoč ne bo namenjena za aktivnosti povezane z izvozom, da ne bo dajala prednosti uporabi domačega blaga pred uporabo uvoženega, ter da v primeru dodelitve pomoči v sektorju predelave in trženja kmetijskih proizvodov (i) znesek pomoči ni določen na podlagi cene oziroma količine takih proizvodov, ki bi bili kupljeni od primarnih proizvajalcev ali bi jih je na trg dalo zadevno podjetje in (ii) pomoč ni pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce.

Nadalje 1. člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da dodelitev pomoči ne sme biti pogojena z obveznostjo upravičenca, da ima svoj sedež v zadevni državi članici ali da ima tam večino poslovnih enot; vendar se dovoli zahteva, da je v trenutku plačila pomoči poslovna enota ali podružnica v državi članici, ki dodeli pomoč. Navedeno določilo je vključeno v 4. člen Uredbe. Dodatno pa je Ministrstvo za okolje in prostor pojasnilo, da so zavezanci za plačilo okoljske dajatve pravne ali fizične osebe, ki rabijo gorivo za zgorevanje v RS, zato lahko oprostitve dajatve zajema le navedena podjetja. Pogoji iz 1. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah so tako izpolnjeni.

1.(2)(a) člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah tudi določa, da povprečni letni proračun sheme ne sme preseči 150 mio. EUR. Višina proračuna priglasene sheme je skladna s 1.(2)(a) členom Uredbe o splošnih skupinskih izjemah, saj predvideni letni znesek sheme znaša 10 mio. EUR.

2. člen, točka 119. Uredbe o splošnih skupinskih izjemah opredeljuje okoljski davek kot davek katerega davčna osnova ima negativen vpliv na okolje ali, ki skuša obdavčiti določene dejavnosti, blago ali storitve, da bi bili okoljski stroški lahko vključeni v njihovo ceno. Priglašena shema zajema okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida. Davčna osnova je količina ogljikovega dioksida, ki se sprošča pri zgorevanju goriva in onesnažuje zrak. Navedena dajatev se zato lahko obravnava kot okoljski davek.

5. člen Uredbe o skupinskih izjemah določa, da se pomoč lahko dodeli le v obliki preglednih pomoči, med katere spadajo tudi davčne olajšave, kadar ukrep določa najvišjo vrednost, s katero se zagotovi, da veljavni prag ni presežen. Priglašena pomoč bo dodeljena v obliki oprostitve plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, ki spada med davčne olajšave. V skladu s 44. členom Uredbe o skupinskih izjemah najvišja vrednost pomoči za navedeni ukrep ni predpisana, edina omejitev višine pomoči je določena s plačilom najnižje ravni obdavčitve Skupnosti, določene v Direktivi 2003/96/ES. Uredba v 9.(4)

členi zagotavlja izpolnjevanje plačila najnižje ravni obdavčitve Skupnosti. Pogoji iz 5. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah je tako izpolnjen.

6.(5) člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da se za pomoč v obliki znižanja okoljskih davkov v skladu z Direktivo 2003/96/ES, če so izpolnjeni pogoji iz člena 44. uredbe, ne zahteva spodbujevalni učinek oz. se šteje, da je spodbujevalni učinek izpolnjen. Presoja spodbujevalnega učinka v predmetni priglasitvi tako ni potrebna.

8. člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa pravilo kumulacije pomoči. Pomoč se lahko kumulira z drugimi pomočmi za isti namen, v kolikor se s tako kumulacijo ne preseže največje intenzivnosti pomoči ali zneska pomoči, ki se uporablja za to pomoč. Pri ugotavljanju, največje intenzivnosti ali zneska pomoči, se upošteva skupni znesek državne pomoči za dejavnost, projekt ali podjetje, ki prejema pomoč, vključno z de minimis pomočjo. V skladu s 44. členom Uredbe o skupinskih izjemah najvišja vrednost pomoči za navedeni ukrep ni predpisana, edina omejitev višine pomoči je določena s plačilom najnižje ravni obdavčitve, določene v Direktivi 2003/96/ES. Uredba v 9.(4). členu zagotavlja izpolnjevanje plačila najnižje ravni obdavčitve, v 21. členu pa določa, da je upravljavec upravičen do oprostitve plačila ali vračila že plačane okoljske dajatve, če (med drugim) v zvezi s stroški za porabo goriva, ki je predmet oprostitve plačila okoljske dajatve ni prejel nobenih drugih javnih sredstev iz občinskih, državnih, mednarodnih ali drugih javnih virov. Pogoji iz 8. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah je tako izpolnjen.

V skladu s 44. členom Uredbe o splošnih skupinskih izjemah (Pomoč v obliki znižanja okoljskih davkov v skladu z Direktivo 2003/96/ES) je pomoč v obliki znižanj okoljskih davkov združljiva s Skupnim trgov, če so dodatno izpolnjeni naslednji pogoji:

1. Davek mora zadevati davek Skupnosti, določen v Direktivi o obdavčitvi energije (Direktiva 2003/96/ES).
2. Upravičenci do znižanja davkov se izberejo na podlagi preglednih in objektivnih meril ter plačajo vsaj najnižjo davčno stopnjo Skupnosti, določeno v Prilogi I Direktive o obdavčitvi energije.
3. Shema pomoči v obliki znižanj davkov temelji na znižanju veljavne okoljske davčne stopnje ali na plačilu fiksnega zneska nadomestila ali na podlagi kombinacije teh mehanizmov.
4. Pomoč se ne dodeli za biogoriva, ki so predmet obveznosti dobave ali dodajanja.
5. Znižanja davkov izpolnjujejo pogoje iz Direktive o obdavčitvi energije.

Da bi se pri presoji lahko uporabljal 44. člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah mora znižanje davka zadevati davek Skupnosti². Od 1.1.2004 Direktiva o obdavčitvi energije predvideva usklajeno obdavčitev energije v državah članicah. V skladu s 4.(2) členom navedene direktive pomeni raven obdavčitve skupne dajatve, ki se pobirajo iz naslova vseh posrednih davkov in ki se ob oprostitvi v porabo izračunavajo za količino energentov in električne energije. Slovenski davčni sistem, ki temelji na količini ogljikovega dioksida, ki ga sproščajo podjetja obdavčuje energente, kakor je določeno v 2. členu Direktive o obdavčitvi energije. Zato slovenski davčni sistem zadeva davek Skupnosti v smislu 44.(1) člena Uredbe o

² Glej tudi odločbo Komisije C 24/2009 Avstrija – Državna pomoč za energetska podjetja (147. odstavek).

splošnih skupinskih izjemah³. Prvi pogoj iz člena 44. Uredbe o splošnih skupinskih izjemah je tako izpolnjen.

Drugi pogoj iz 44. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da morajo biti upravičenci do znižanja davkov izbrani na podlagi preglednih in objektivnih meril ter plačati vsaj najnižjo davčno stopnjo Skupnosti določeno v Prilogi I Direktive o obdavčitvi energije. Pri tem se v skladu s členom 4.(2) Direktive o obdavčitvi energije v raven obdavčitve štejejo vse dajatve, ki se zaračunajo na količino energentov. Uredba v 9.(4). členu zagotavlja izpolnjevanje plačila najnižje ravni obdavčitve. V primeru slovenskega davčnega sistema raven obdavčitve zajema dajatve zaradi onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida in plačilo trošarine v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine. 9.(6) člen Uredbe določa, da je pogoj plačila najnižje ravni obdavčitve v Skupnosti izpolnjen, če je zavezanec za gorivo, porabljeno v napravi in mali napravi, plačal delež okoljske dajatve ali trošarine v višini najnižje ravni obdavčitve v Skupnosti. Nadalje so upravičenci do znižanja davkov določeni na podlagi preglednih in objektivnih meril. Drugi pogoj iz člena 44. Uredbe o splošnih skupinskih izjemah je tako izpolnjen.

Tretji pogoj iz 44. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da mora shema pomoči v obliki znižanj davkov temeljiti na znižanju veljavne okoljske davčne stopnje ali na plačilu fiksnega zneska nadomestila ali na podlagi kombinacije teh mehanizmov. Priglašene oprostitve okoljske dajatve temeljijo na znižanju veljavne okoljske davčne stopnje, navedeni pogoj je tako izpolnjen.

Četrty pogoj iz 44. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da se pomoč ne sme dodeliti za biogoriva, ki so predmet obveznosti dobave ali dodajanja. Ministrstvo za okolje in prostor je pojasnilo, da se pomoč ne dodeli za biogoriva. Biogorivo namreč ni obremenjeno s plačilom okoljske dajatve, ker je emisijski faktor za biogoriva enak 0. Četrty pogoj iz člena 44. Uredbe o splošnih skupinskih izjemah je tako izpolnjen.

Peti pogoj iz 44. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da mora državna pomoč v obliki znižanj okoljskih davkov izpolnjevati pogoje iz Direktive o obdavčitvi energije. To pomeni, da so dovoljene le olajšave, ki so navedene v Direktivi o obdavčitvi energije. V nadaljevanju je zato opravljena presoja skladnosti predlaganih ukrepov z izjemami, ki jih dopušča Direktiva o obdavčitvi energije.

4.2.2. Združljivost z Direktivo o obdavčitvi energije

V skladu s 17.(1)(a) členom Direktive o obdavčitvi energije lahko države članice, ob upoštevanju najnižje stopnje obdavčitve, uvedejo oprostitve plačila davka za energente:

- če je to v korist energetske intenzivnih podjetij ali
- če je upravičenec sklenil poseben sporazum o doseganju ciljev varstva okolja ali
- če je zajet v program trgovanja z emisijami.

Priglašena shema vključuje oprostitve okoljske dajatve za rabo goriva v napravi oz. mali napravi, če je upravljavec pridobil dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov (in je na ta način vključen v trgovanje z emisijskimi kuponi).

³ Glej tudi odločbo Komisije C 44/2004 Slovenija – Shema državne pomoči, ki jo izvaja Slovenija v okviru svojih predpisov o okoljskem davku za obremenjevanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (42. odstavek).

Vse naprave, ki bodo koristile oprostitvev okoljske dajatve sodelujejo v programu trgovanja z emisijskimi kuponi. Upravljalci malih naprav so bili na podlagi 27. člena Direktive 2009/29/ES (oz. 126c. člena Zakona o varstvu okolja) izključeni iz sheme trgovanja, če izvajajo enakovredne ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, določene v skladu z Zakonom o varstvu okolja. Navedene ekvivalentne ukrepe je kot skladne z 27. členom Direktive 2009/29/ES potrdila Evropska komisija. Male naprave so tako, v skladu s 3. točko 5. člena Uredbe o toplogrednih plinih, dejavnostih in napravah, za katere je treba pridobiti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov oz. izvajati monitoring emisij toplogrednih plinov (Ur. l. RS, št. 55/2011) zavezane k izvajanju ekvivalentnih ukrepov, ki vodijo k doseganju enakovrednih okoljskih ciljev - zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Ukrepi so določeni v priglašeni Uredbi in sicer v 19. členu, ki določa, da so male naprave oproščene plačila okoljske dajatve le do višine dodeljene količine tj. do višine kot bi dobile brezplačne emisijske kupone, v kolikor pa te količine prekoračijo, pa morajo plačati okoljsko dajatev. Po mnenju Ministrstva za okolje in prostor navedeno predstavlja ekvivalenten ukrep kot ga zahteva 17. člen Direktive 2003/96/ES o obdavčitvi energentov.

Glede na zgoraj navedeno in ob upoštevanju dejstva, da so tako naprave kot tudi male naprave tudi pri oprostitvi okoljske dajatve zavezane plačevati minimalni nivo obdavčitve, določen v Prilogi I Direktive o obdavčitvi energije, je priglašena oprostitvev skladna z Direktivo o obdavčitvi energije⁴.

4.3. Zaključek

Pravna podlaga sheme »Oprostitvev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida« izpolnjuje vse pogoje iz poglavja I in določila 44. člena iz poglavja III Uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Nadalje vsebuje pravna podlaga sklic na Uredbo o splošnih skupinskih izjemah z navedbo njenega naslova in sklica na objavo v Uradnem listu Evropske unije.

Na podlagi ugotovitev podanih v obrazložitvi je Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči, na podlagi 1. odstavka 7. člena Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) odločilo, da priglašena shema pomoči Ministrstva za okolje in prostor »Oprostitvev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida« predstavlja državno pomoč, ki je združljiva z Uredbo Komisije (ES) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187/2014 z dne 26. 6. 2014).

Spodbude na podlagi priglašene sheme se lahkoodobrijo do 31.12.2020, kar sovpada z obdobjem veljavnosti Uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

5. Merjenje učinkovitosti državnih pomoči

Glede merjenja učinkovitosti državnih pomoči Ministrstvo za okolje in prostor navaja, da gre v primeru državnih pomoči v obliki oprostitvev okoljske dajatve za specifičen primer, v katerem ni možno identificirati učinkov zaradi oprostitvev plačila okoljske dajatve, pri tem pa poudarja, da imajo navedeni mehanizmi pozitiven učinek na zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

⁴ Glej tudi odločbo Komisije C 41/2006 Danska – Povračilo za davek na CO₂ pri porabi goriva v industriji, ki se ureja s kvotami (predvsem 16., 17., 50., 63. - 68. odstavek) in odločbo Komisije C 44/2004 in C 47/2004 (Ur.l. EU, št. C 46, 22.2.2005, str. 3) - Shema državne pomoči, ki jo izvaja Slovenija v okviru svojih predpisov o okoljskem davku za obremenjevanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (točka 3.2.2., 12. odstavek).

Naprave, za katere so njihovi upravljavci pridobili dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, so vključene v trgovanje z emisijskimi kuponi, ki predstavlja enega glavnih instrumentov za stroškovno učinkovito zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (podjetje mora ali zmanjšati emisije toplogrednih plinov ali pa kupiti emisijske kupone, torej plačati za emisijske kupone, ki jih mora enkrat letno predati pristojnemu organu). Upravljavci malih naprav pa so oproščeni plačila okoljske dajatve le do višine kot bi bili, če bi bili še vedno vključeni v trgovanje z emisijskimi kuponi, kar jih na ta način stimulira k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Tako upravljavci naprav kot upravljavci malih naprav morajo emisije toplogrednih plinov, ki jih povzročajo njihove naprave redno spremljati in o njih pripraviti poročilo. Iz poročil o emisijah toplogrednih plinov izhaja koliko je bilo dejansko emitirani emisij toplogrednih plinov.

6. Ostale določbe

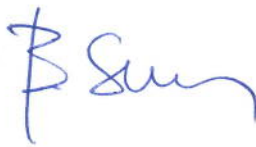
Ministrstvo za okolje in prostor je dolžno poročati Ministrstvu za finance o dodeljenih državnih pomočeh v skladu z Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu "de minimis" (Uradni list RS, št 61/04, 22/07, 50/14).

Uredba o splošnih skupinskih izjemah tudi zahteva, da države članice vodijo natančno evidenco o državnih pomočeh, ki predstavljajo skupinsko izjemo. Evidenca mora vsebovati vse potrebne podatke, iz katerih je razvidno, da so pogoji za skupinsko izjemo izpolnjeni. Evidenco o dodeljenih pomočeh je potrebno hraniti 10 let od datuma zadnje dodelitve pomoči.

Ministrstvo za finance bo v roku 20 delovnih dni po začetku izvajanja pomoči za skupinske izjeme obvestilo Evropsko komisijo ter ji hkrati posredovalo povzetek podatkov, namenjen objavi v Uradnem listu EU, kot to določa 11. člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

S spoštovanjem,

Bernarda Suša
vodja sektorja

Pripravila:
Jana Rudolf Mesarič, podsekretarka

Monika Pintar Mesarič
GENERALNA DIREKTORICA

PRILOGA: Povzetek sheme

Datum potrditve sheme:	1.4.2016
Naslov:	»Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida«
Priglasitelj:	Ministrstvo za okolje in prostor
Izvajalec sheme	Agencija RS za okolje
Kategorija:	Varstvo okolja
Pravna podlaga:	Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Ur.l. RS, št. 22/2016)
Instrument pomoči:	Davčna olajšava
Namen oprostitve	Plačilo okoljske dajatve zaradi zgorevanja goriva se oprosti za gorivo, ki se rabi v napravi in mali napravi, za katero ima upravljavec pravnomočno dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov ter pravnomočno odločbo o oprostitvi plačila okoljske dajatve za zgorevanje goriva (drugi odstavek 9. člena in tretja alineja prvega odstavka 15. člena Uredbe).
Upravičenci:	Vsa podjetja, razen podjetja iz sektorjev ribištva, ribogojstva, , podjetja v težavah, podjetja, ki so naslovnik nepravilnega naloga za izterjavo zaradi predhodne odločbe Evropske komisije, ki je pomoč razglasila za nezakonito in nezdružljivo s skupnim trgom ter pomoč za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov.
Intenzivnost pomoči:	Upravičenci do znižanja okoljske dajatve morajo plačajo vsaj najnižjo davčno stopnjo Skupnosti za predmetno rabo energenta, določeno v Prilogi I Direktive Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije.
Proračun:	50.000.000,00 EUR
Trajanje:	do 31.12.2020

